

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2022-01-13
Besvaras senast
2022-01-28

Till justitie- och inrikesminister Morgan Johansson (S)

2021/22:273 Sveriges försörjningsberedskap

Försvarsberedningen var överens om att Sverige behöver bygga upp en bättre försörjningsberedskap vad gäller exempelvis livsmedel för att kunna förse både civilbefolkningen och Försvarsmakten med nödvändiga förnödenheter vid höjd beredskap och ytterst krig.

Frågan om Sveriges försörjningsberedskap och upprättandet av beredskapslager kommer att vara en central utmaning i uppbyggnaden av den civila beredskapen. Det är uppenbart att det behövs en återtagning av beredskapslager, vilket inte minst covidpandemins effekter har visat. Finns det en bättre nationell beredskap finns också bättre förutsättningar för internationell solidaritet i händelse av allvarliga kriser.

Regeringens arbete med att stärka det civila förvaret är dock senfärdigt och saknar tydlig ansvarsfördelning, tydlig struktur, tydliga riktlinjer och mål. I regeringens försvarspolitiska inriktningsproposition fanns få konkreta förslag när det gäller beredskapslagring av livsmedel men de skriver följande i propositionen: ”För att trygga livsmedelsförsörjningen krävs en fungerande inhemsk jordbruks- och livsmedelsproduktion samtidigt som flödet av varor i livsmedelskedjan behöver fortsätta utan avbrott.”

Men tiden går och förslagen uteblir. Inte ens totalförsvarets näringslivsråd inrättas trots att det utretts fler gånger. Regeringen har till slut tillsatt en utredning om försörjningsberedskap. Utredningen ska dock vara klar först den 31 maj 2023. Det kommer dessutom att dröja ännu längre innan riksdagen kan ta ställning till en proposition med skarpa förslag från regeringen. Innan dess kan mycket ha hänt både i Sverige och i vår omvärld.

Drivmedelslagringen sköts i dag via privata aktörer, som oljebolag, vilka ska hålla beredskapslager som främst är avsedda för störningar i fredstid. Dessa lager finns i många fall inte ens i Sverige. Vidare finns heller ingen planering som tar höjd för den händelse det skulle bli krig, och det är inte tydligt vilka krav som finns på samhällsviktiga aktörer att lagra drivmedel.

Regeringen har alltid det övergripande politiska ansvaret för läkemedelsförsörjningen vid till exempel en pandemi, samtidigt har regionerna enligt nuvarande lagstiftning ansvar för att det finns läkemedel och skyddsutrustning för den vård som bedrivs. Det behövs en plan för att

tydliggöra krav på lagerhållning av läkemedel och skyddsutrustning. Det behövs ett sammanhållet system som tydligt pekar ut vem som har ansvaret för vad, hur och när.

Utredningen om hälso- och sjukvårdens beredskap har presenterat två delbetänkanden med förslag på åtgärder för att stärka beredskapen på området. Delbetänkandena presenterades den 2 april 2020 och den 31 mars 2021. Båda delbetänkanden har varit ute på remiss. I den lista över de propositioner som regeringen avser att gå fram med under det närmsta halvåret finns dock inget som rör försörjningsberedskapen i hälso- och sjukvården.

Sveriges självförsörjning av livsmedel är bland de lägsta inom hela Europa. Detta är ett problem för den civila beredskapen och måste mötas med såväl nationella åtgärder som åtgärder på nordisk och europeisk nivå.

Med anledning av detta vill jag fråga justitie- och inrikesminister Morgan Johansson:

1. Avser ministern att initiera några förslag för bättre försörjningsberedskap i närtid?
2. Avser ministern att agera för att ta förslagen om en stärkt försörjningsberedskap för hälso- och sjukvården vidare, och i så fall när?
3. Avser ministern att agera att klargöra vilka krav som finns på samhällsviktiga aktörer att lagra drivmedel?
4. Hur avser ministern att arbeta för att Sverige ska ha en bättre självförsörjning av livsmedel för att Sverige ska stå bättre rustat i händelse av kris?

.....

Alexandra Anstrell (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck